

Zespół Aspergera

Zespół Aspergera to łagodniejsza forma zaburzenia ze spektrum autyzmu. Jako termin używany jest od 1992 roku. Wtedy dopiero opracowano kryteria diagnozy i wyodrębniono objawy, jakie daje Asperger. Należy do nich przede wszystkim **dysfunkcja społeczna, a więc szeroko pojęte trudności z nawiązywaniem oraz podtrzymywaniem relacji z innymi ludźmi.**

cechy

Chociaż takie osoby różnią się od reszty społeczeństwa, ich zachowanie nie odbiega zbyt drastycznie od ogólnie przyjętych norm. Ważne jest jednak zdiagnozowanie problemu, ustalenie przyczyn Zespołu Aspergera, jak również prawidłowe zinterpretowanie objawów. To pomoże w zaakceptowaniu odmienności bliskiej osoby i uświadomienie otoczenia, które często bywa krytyczne i nieempatyczne.

przyczyny

Przyczyny Zespołu Aspergera do dzisiaj nie są dokładnie i jednoznacznie rozpoznane. Uznaje się jednak, że mogą mieć podłoże genetyczne, a ryzyko wystąpienia zaburzenia wzrasta w sytuacji, gdy ojciec dziecka przekroczył 40. rok życia. Jeżeli matka w ciąży przeszła toksoplazmozę, ospę, różyczkę, cytomegalię lub doszło do komplikacji na etapie porodu, także może pozostawić ślad w postaci zachowań autystycznych o różnym stopniu nasilenia.

Również za przyczyny, które wywoływały Zespół Aspergera uznaje się przedwczesne narodziny (dzieci urodzone przed 26. tygodniem ciąży). Ponadto osoby z rozpoznaniem zespołu Retta i zespołu łamliwego chromosomu X, zostały powiązane jako czynniki predysponujące do przyczyny Zespołu Aspergera.

Najbardziej akceptowaną hipotezą jest to, że przyczyna występowania Zespołu Aspergera jest wynikiem połączenia czynników genetycznych i środowiskowych, które wpływają na rozwój mózgu. Coraz więcej dowodów sugeruje, że płaty czołowe i skroniowe mózgu są obszarami, w których koncentrują się dysfunkcje rozwojowe.

objawy

- **wycofanie społeczne, a więc unikanie kontaktów z innymi osobami, brak chęci i umiejętności nawiązywania głębszych relacji. Zdarza się, że jest to rekompensowane dużą aktywnością w sieci, szczególnie na czatach czy forach,**
- **trudności z nadawaniem i odbieraniem komunikatów niewerbalnych (mimiki, gestów),**
- **brak zrozumienia parafraz, metafor, ironii – komunikaty słowne są odbierane dosłownie, co często uniemożliwia wychwycenie szerszego kontekstu wypowiedzi,**
- **silne przywiązanie do rytuałów, niechęć do zmian, poznawania nowych rzeczy, miejsc i ludzi,**
- **stereotypowe zachowania, które budują poczucie bezpieczeństwa i pewności, lecz całkowicie wykluczają spontaniczność (podczas zakupów, pokonywania drogi do pracy czy szkoły),**
- **zaburzenia czucia głębokiego, problemy z utrzymaniem równowagi i inne dysfunkcje motoryki małej oraz dużej,**
- **zachowania kompulsywne, zmienne nastroje, obsesyjne mycie rąk, pedantyzm,**
- **brak podzielności uwagi i problemy z zapamiętywaniem.**

trudny czas...

Trzeba wiedzieć, że objawy Zespołu Aspergera nie zawsze są takie same i występują z identycznym nasileniem. Zmieniają się wraz z wiekiem i najbardziej zauważalne stają się dopiero w wieku szkolnym, a konkretniej po rozpoczęciu edukacji w szkole podstawowej. To swoisty sprawdzian, który pokazuje jak dziecko odnajduje się w grupie, czy potrafi przystosować się do nowego środowiska i w jakim stopniu wpisuje się w tę społeczność.

Momentem kulminacyjnym dla osób dotkniętych Zespołem Aspergera zazwyczaj jest wiek dojrzewania. Nastolatkom z ZA trudniej jest przejść przez ten wyjątkowy okres niż zdrowym „normalnym” rówieśnikom. Nie pomaga burza hormonów.

Asperger u dzieci może dawać bardzo zróżnicowane objawy. Możliwe, że na różnych momentach życia pojawiają się różne oznaki tego syndromu. Oprócz wielu trudności w interakcjach społecznych i komunikacyjnych istnieje wiele innych elementów, które pozwalają zidentyfikować występowanie Zespołu Aspergera u dziecka.

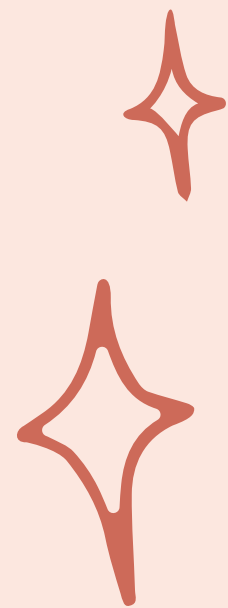
Na przykład są to narzucone sobie rutyny, ograniczone zainteresowania i obawy. Podobnie niedojrzałość emocjonalna w stosunku do swojego etapu rozwojowego, poczucie niezrozumienia, lęk, depresja, perfekcjonizm są powszechnymi objawami u dzieci i młodzieży z Zespołem Aspergera. Z drugiej strony osoby młodsze często doświadczają różnych problemów w nauce z powodu trudności w elastyczności myślenia.

U dzieci z zespołem Aspergera można zaobserwować:

- **trudności w nawiązywaniu przyjaźni i utrzymywaniu kontaktów koleżeńskich,**
- **problemy z wymową: powtarzanie, monotonny („robotyczny”) ton, bardzo szybka lub wolna mowa, mowa zdezorganizowana lub niespójna,**
 - **mały kontakt wzrokowy podczas rozmów,**
- **dziecko z zespołem Aspergera może czuć się bardziej komfortowo w kontaktach z osobami z innej grupy wiekowej niż ich własna (młodszymi i starszymi),**
 - **trudności w interpretacji uczuć, nastrojów i intencji innych ludzi,**
 - **nieumiejętność zrozumienia sarkazmu, ironii i żartów,**
 - **zmniejszona zdolność rozumienia mowy ciała i mimiki,**
 - **ograniczona ekspresja własnych emocji,**
- **problemy z kontrolowaniem tonu głosu (mogą np. mówić bardzo głośno w miejscach wymagających zachowania ciszy, takich jak kościół czy biblioteka),**
 - **skupienie się na sobie,**

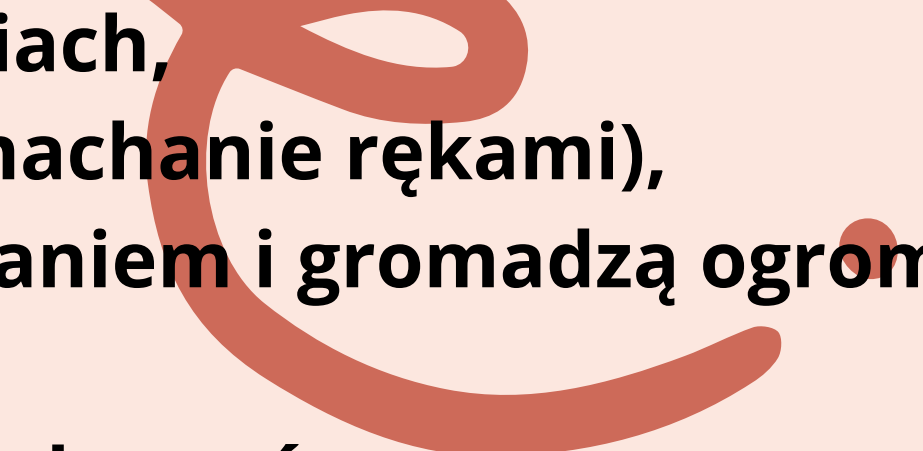

Zaakceptuj to

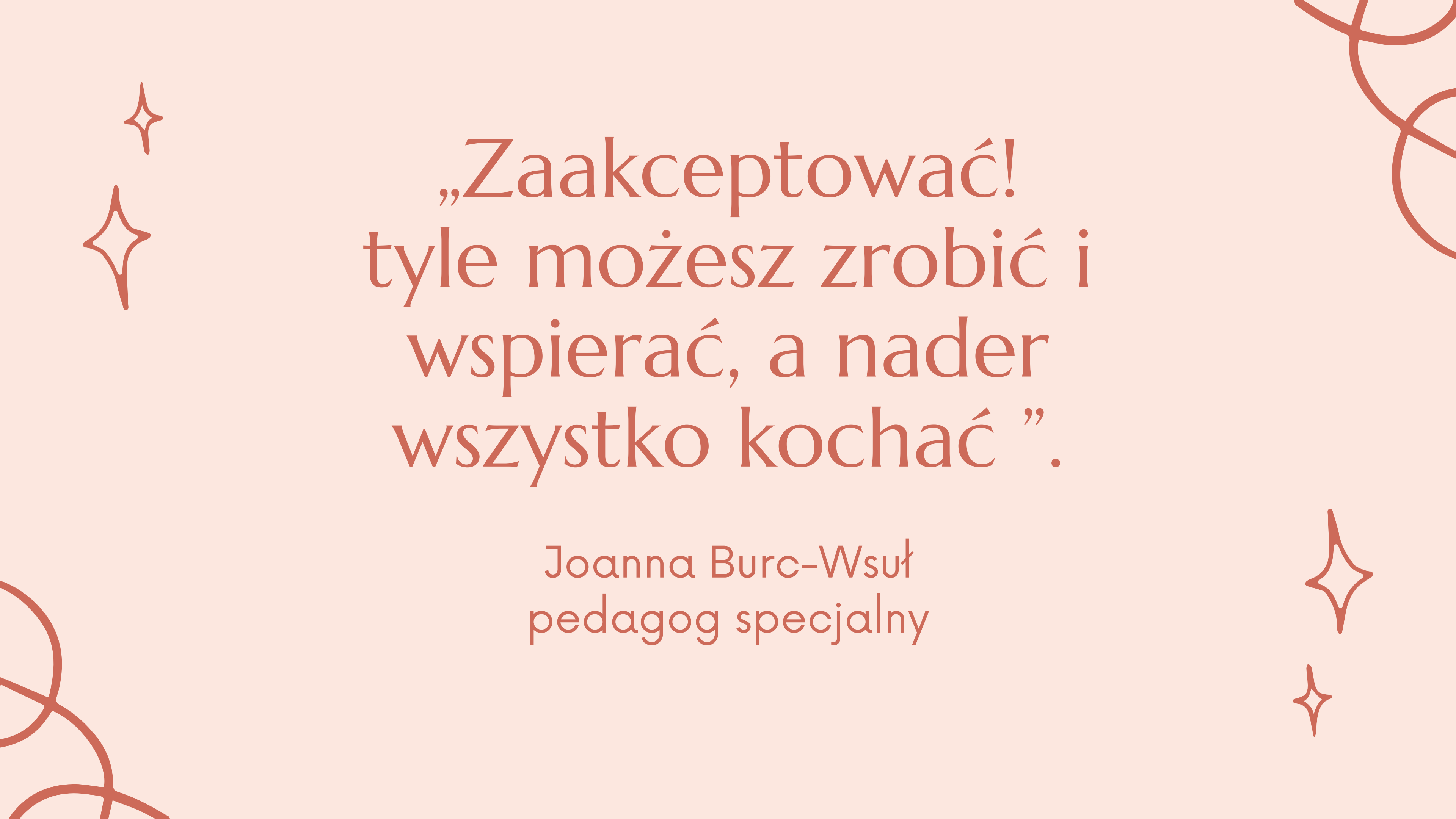
Ze względu na to, że syndrom Aspergera oficjalnie pojawił się dopiero w latach 90. a kolejne dekady musiały upłynąć, aby zaczął być traktowany poważnie, dzisiaj w Polsce żyje wiele osób z niezdiagnozowanym zespołem Aspergera.

Jeżeli całe życie czujesz, że odstajesz od innych, masz problemy czy wręcz niechęć do nawiązywania relacji międzyludzkich, przejawiasz zachowania kompulsywne lub obsesyjne, jesteś zamknięty na świat, lecz skoncentrowany na hobby, jakim są nauki ścisłe, a w Twojej rodzinie są osoby o podobnym „charakterze”, skonsultuj się z psychologiem lub psychologiem dziecięcym.

-
- mówienie wyłącznie o swoich zainteresowaniach,
 - powtarzające się ruchy (takie jak klaskanie w dłonie lub machanie rękami),
 - obsesja na punkcie pewnych tematów, którym poświęcają się z oddaniem i gromadzą ogromny repertuar informacji,
 - wielkie przywiązanie do rytuałów lub wzorców zachowań,
 - przesadne reakcje na zmiany,
 - dziwne lub społecznie nieodpowiednie zachowanie (np. wypowiedanie się z nadmierną szczerością),
 - zaburzenia koordynacji ruchowej,
 - nietypowa wrażliwość na hałas, dotyk, zapach, smak lub bodźce wzrokowe,
 - bardzo dobra pamięć,
 - bogate słownictwo,
 - dbałość o szczegóły,
 - świetna zdolność koncentracji, zwłaszcza w dziedzinach wiedzy, którymi dziecko bardzo się interesuje.

„Leczenie” syndromu Aspergera jest niemożliwe przy pomocy leków. Zamiast farmakologii stosuje się natomiast psychoterapię, głównie behawioralną oraz kognitywną. Wczesna interwencja i wdrożenie regularnych konsultacji lekarskich mają swoje solidne uzasadnienie – pomagają osobie z ZA odnaleźć się w społeczeństwie i funkcjonować w nim w miarę normalnie. Często udaje się uzyskać bardzo dobre rezultaty, czyli przystosować dziecko, nastolatka lub dorosłego do samodzielnego życia. Wiele z tych osób kończy szkoły, w tym uczelnie wyższe ze stopniami naukowymi i z sukcesem rozwija karierę zawodową. Osoby świadome tego, że cierpią z powodu Zespołu Aspergera mogą żyć na tyle normalnie, że zakładają własne rodziny. Ważne, aby partner umiał zaakceptować i zrozumieć ich odmiennność, która często przejawia się w byciu indywidualistą czy ekscentrykiem.

Niepokojących symptomów, które mogłyby świadczyć o zespole Aspergera u dorosłych lub u dzieci, nie należy lekceważyć. Wczesne rozpoznanie pozwala na udzielenie im skutecznej pomocy, aby czuli się pewniej, nie mieli kompleksów i nie czuli się wykluczeni z życia społecznego. W przypadku osób dorosłych często te problemy są już mocno zakorzenione i nasilone, stąd pomoc psychologa z gabinetu psychologicznego Spokój w Głowie może się okazać nieprzeceniona.

„Zaakceptować!
tyle możesz zrobić i
wspierać, a nader
wszystko kochać”.

Joanna Burc-Wsuł
pedagog specjalny

